ПОСТУП

N9
СЕРПЕНЬ
1989

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК ТОВАРИСТВА ЛЕВА

ЩО ЗАПЕРЕЧИЛИ СЕКРЕТНІ УГОДИ МОЛОТОВА-РІББЕНТРОПА?

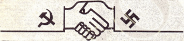

30 червня та 1 липня 1989 р. в Таллінні відбулася міжнародна наукова конференція "Правова оцінка договорів Німеччини та СРСР від 23 серпня, 28 вересня 1939 р., та від 10 січня 1941 р.", яка визнала секретні угоди Молотова-Ріббентропа нікчемними, т.т. недійсними з моменту їх підписання. З огляду на загальновизнані принципи міжнародного права того часу нім.-рад. секретні протоколи про поділ Сх. Європи на німецьку і радянську сфери впливу та інтересів юридично є протиправними договорами, скерованими проти третіх держав, їх суверенітету, політичної незалежності та територіальної цілісності. Як висловився один з учасників конференції Х.Ліндперс /Естонія/, в кінці 30-х рр. керівники двох потужних тоталітарних держав Сталін і Гітлер взяли на себе право вирішувати долю багатьох народів Сх.Європи без участі їх та волевиявлення. Це право вони реалізували з використанням військової сили і, в такий спосіб, виключали небезпеку передчасного зіткнення між собою.

Свавілля Сталіна і Гітлера на рівні міжнародної державної політики було здійснене в той час, коли протягом тривалого періоду вже діяли загальновизнані принципи міжнародного права. Секретні угоди були заключені всупереч цих принципів. Зокрема, в той час мав міжнародну юридичну силу Статут Ліги Націй, прийнятий в 1919 р., який визнавав право націй на суверенність та право вибору. Статут допускав можливість вирішення міжнародних питань воєнним шляхом з метою збереження права і справедливості, але за умови, що країни вичерпали всі можливі мирні засоби. В 1928 р. європейські держави, Німеччина та СРСР у тім числі, підписали Паризький Пакт, стаття 2-а якого стверджує, що "вирішення міжнародних проблем має здійснюватися виключно мирними засобами". Це був перший багатосторонній міжнародний договір, який заборонив агресивну війну як засіб вирішення міжнародних суперечок. Під час підписання Паризького Пакту СРСР офіційно заявив, що ідея усунення міжнародної політики війн і збройних конфліктів є основною метою радянської зовнішньої політики. При цьому СРСР підкреслював, що має бути заборонена будь-яка війна в якості вирішення міжнародних конфліктів або з метою придушення нац.-визвольного руху. 11.03.1932 була прийнята Резолюція Асамблеї Ліги Націй, яка зобов'язала членів Ліги не визнавати ніяких угод, що суперечать Статуту Ліги та Паризькому Пакту 1928 р.

Секретні протоколи з Німеччиною СРСР підписав це й всупереч численним мирним договорам, угодам, про взаємну допомогу і співпрацю з країнами, долю яких ці протоколи вирішували. На конференції це яскраво проілюстрував юрист В.Вадапалас /Литва/ на прикладі своєї республіки. 1920 р. СРСР уклав з Литвою мирний договір, стаття 1-а якого гласить: "Керуючись проголошеним РРФСР правом всіх націй на вільне самовизначення, аж до їх повного відокремлення від держави, в складі якої вони знаходиться, Росія без всяких умов визнає самостійність та незалежність Литовської держави зі всіма витікаючими з такого визнання юридичними наслідками".

Вже після підписання секретних протоколів з Німеччиною СРСР, загрожуючи прямо чи посередньо здійснити ці угоди, заключає договір про взаємну допомогу з Литвою від 10 жовтня 1939 р. В його статті 7-й записано, що "здійснення теперішнього договору не повинно ні в якій мірі зачіпати суверенних прав сторін, які заключили договір, надто їх державного устрою, економічної та соціальної системи, воєнних заходів і, в цілому, принципу невтручання". 14.07.1940 р. СРСР, використовуючи складність і напруженість міжнародної ситуації того часу, висуває Литві ультиматум з метою нібито "забезпечення виконання умов договору про взаємну допомогу від 10 жовтня 1939 р.". Ультиматум вимагав зміну керівництва Литви та право СРСР ввести на територію цієї республіки таку кількість військ, яку він вбачає за необхідне. Вручаючи ультиматум послу Литви в СРСР, Молотов заявив, що рад.війська в Литву будуть введені навіть в тому випадку, якщо її уряд не дасть на це згоди. Договір про дружбу і ультиматум, який послідував за ним, є нічим іншим, як свідченням політики "батога та пряника", якою в зовнішній політиці режим Сталіна володів досконало. Ультиматум, що був, фактично, продовженням назовні сталінської внутрішньої політики, порушив також договір про ненапад між Литвою та СРСР 1926р в якому ці країни домовилися виключити ультимативно-примусову форму вирішення двосторонніх суперечок. З цією метою, у випадку виникнення конфліктної ситуації, вони передбачили необхідність створення узгоджувальних комісій, які мали би вирішувати всі суперечності. Ввід Черв.Армії під загрозою ультиматуму повністю підпадає під пункт 2-й статті 2-ї договору про визначення агресії між Литвою та СРСР від 5 липня 1933 р., в якій записано, що "державою агресором буде визнана та сторона, яка зокрема, здійснить вторгнення збройними силами, навіть без оголошення війни, на територію другої держави". В договорі також вказано, що ніякі міркування-

/закінчення на 3-й стор./

НАЗУСТРІЧ НОВИМ ВИБОРАМ

Опубліковані 5-6.08.89 року проекти Закону про зміни та доповнення Конституції УРСР та Закону про вибори народних депутатів УРСР не викликають оптимізму, а, навпаки, насторожують. За винятком розділу У1 "Висування та реєстрація кандидатів у народні депутати", де є ряд позитивних відмінностей від союзного закону /відсутні окружні передвиборні збори/, все інше повторює його, або є ще гіршим.

Розглянемо найсуттєвіші недоліки законопроектів, дивлячись на них крізь призму майбутніх виборів верховного законодавчого органу Української держави.

Про структуру законодавчого органу

Проект Закону про зміни та доповнення Конституції УРСР пропонує нам, як і Конституція СРСР, двохступінчасту організацію законодавчого органу республіки: народ й громадські організації обирають З'їзд народних депутатів, а він вже обирає постійно діючий парламент Верховну Раду.

Розгляд цього питання почнемо з формально юридичного боку. Законодавчим органом, хоч і з урізаними правами, залишається Верховна Рада. Вона призначає вибори народних депутатів, затверджує структуру уряду та склад Ради Міністрів республіки, визначає порядок організації та діяльності республіканських і місцевих органів влади та управління, ратифікує і денонсує міжнародні договори Укр.РСР, здійснює законодавче регулювання, тлумачить закони, затверджує державні плани економічного та соціального розвитку, державний бюджет України і т.д. Члени Верх.Ради мають право бути звільненими від іншої роботи. Це робить можливою професійну діяльність нашого парламенту. Не маючи цього права, народні депутати-не члени ВР просто фізично не зможуть розбиратися в усіх тонкощах процесів, що відбуваються, і вишукувати оптимальні варіанти законодавчого регулювання. Тому ВР повністю диктуватиме всі рішення.

Таким чином, вибори законодавчого органу республіки не будуть прямими, хоча стаття 4 проекту Закону про вибори народних депутатів УРСР демагогічно проголошує пряме виборче право.

Нам пропонують створити ВР в кількості 120 чол. Це не можна розцінювати інакше, як плювок в обличчя великого народу, як насмішка над його прагненням втілити в життя декларовану Конституцією суверенність. Такого маленького парламенту не має жодна європейська країна, населення якої сягає хоч би 1 млн. У нас же 51 млн населення, більш як 1/5 союзного валового виробництва, Україна – член ООН...і 120 депутатів, як це поєднати? Для повноцінної роботи парламенту треба створити щонайменше 10 постійних комісій. Якщо в них залучити хоча б по 15-20 чол., то вже не вистачить депутатів. А ще повинні залишатися вільні депутати для тимчасових комісій, для організації роботи депутатських груп.

Навіть ВР СРСР має 642 депутати, не зважаючи на те, що її компетенція повинна складати лише частину компетенції союзних республік, делеговану їй ними згідно Союзного Договору.

Висновок напрошується один: Верх.Рада УРСР в кількості 120 чол. не зможе взяти на себе всю повноту влади в республіці, не зможе налагодити ефективний процес законотворчості, а надалі залишатиметься лише "голосувальником" рішень союзних та республіканських відомств. Саме цього й хоче адміністративно-командний апарат. Все це нагадує історію з динозаврами, які, маючи велике тіло і малу голову, вимерли, не пристосувавшись до нових умов. Це ж буде чекати український народ, якщо ми допустимо до прийняття запропонованого проекту Закону про зміни і доповнення до Конституції УРСР.

Необхідно добиватися і прямих виборів Голови Верх. Ради, про що уже неодноразово говорилося у виступах нар. депутатів СРСР та в пресі. Мусимо рішуче заявити НІ – з'їзду народних депутатів на Україні, ТАК – прямим виборам парламенту і президента республіки. Всіх обраних по територіальних округах депутатів – у Верховну Раду Української РСР.

11. Про громадські організації

Тепер розглянемо проект Закону про вибори народних депутатів Укр.РСР і особливо уважно розділ 1 "Загальні положення".

Нам знову пропонують вибирати частину депутатів від т.зв. громадських організацій. Оскільки вибрані в такий спосіб депутати матимуть рівні права з усіма іншими депутатами /а деякі з них навіть плануються посісти керівні пости, наприклад, Голови Верховної Ради, як це зробив М.С.Горбачов на З'їзді народних депутатів СРСР/, то згідно юридичної науки це називається куріальними виборами і абсолютно несумісно з принципом рівності виборчого права, декларованого статтею 3. Даний принцип в юриспруденції означає:

1/ кожний виборець має однакове число голосів;

2/ всі виборці голосують на однакових умовах, складаючи єдину виборчу колегію;

3/ кожний депутат одного й того ж органу вибирається від однакової кількості жителів /або виборців/.

Як бачимо, вибори від громадських організацій не сумісні з останнім пунктом.

Існує в законопроекті ще одна "неув'язочка". Логічно буде думати, що такий механізм потрібний для представництва інтересів громадських організацій, для розширення спектру думок у законодавчому органі. Але, для чого тоді, скажімо, від ЛКСМУ обирати 20 депутатів, якщо 1-2 не зможуть представити позицію організації.

Далі – ще цікавіше. Обрані в такий спосіб депутати можуть займати пости Голови Верх.Ради, його заступника, Голови Ради Міністрів, членів комісій і комітетів. Невже у них ще залишатиметься час, щоб дбати про інтереси організації, яка їх обрала? Переконаний, що ні. Все набагато простіше. Просто партійно-бюрократична верхівка держави хоче забронювати депутатські місця для себе і тих, хто їй потрібний для стримування процесів оновлення і відродження, для організації "агресивно-слухняної більшості", бо ж на територіальні округи тепер не можна повністю покладатися.

Недарма перше місце у списку громадських організацій, яким передбачається фіксована квота, займає т.зв. Компартія України /точніше її називати КПРС на території України/. Напрошується питання: якщо єдина офіційно визнана політична партія вимушена застосовувати такі методи, щоб попасти в парламент, то навіщо взагалі потрібна така партія?

І останнє зауваження на цю тему. У ст.18 про розділ 150 мандатів між громадськими організаціями, марно шукати такі організації як Т-во української мови ім.Т.Шевченка, історико-просвітнє Т-во "Меморіал", асоціацію "Зелений світ", Товариство "Україна", Комітет молодіжних організацій, всі вони разом, напевно, з товариством тверезості та подібними йому бюрократичними утвореннями ввійшли в категорію "інші громадські організації", на які виділено аж 8 мандатів. Очевидно, наш мудрий законодавець запропонує їм користуватися мандатами по черзі. Це зараз модно у наших вищих політичних ешелонах і називається ротація.

Звичайно, проти такого представництва громадських організацій мусимо боротися всіма законними способами.

Хоча, якщо глибше задуматися, сама ідея має в собі і раціональне зерно. Одним з суттєвих недоліків даних законопроектів є абсолютне ігнорування національних меншин, релігійних організацій, більшість яких не матиме шансів перемогти в територіальних округах. Думаючи про них, про їхні інтереси, ми неминуче приходимо до необхідності фіксованих квот. Але:

1/ таких мандатів повинно бути не більше 50 шт., тобто 1/10 всієї кількості і розподілені вони мають бути по 1-2 в кожну організацію чи нац.меншість;

2/ це правило не може поширюватися на політичні організації;

3/ депутати, обрані в такий спосіб, не повинні обіймати будь-які посади у Верх.Раді, а виключно займатися інтересами діяльності своїх організацій.

Таке вирішення питання дійсно може розширити плюралізм думок у Верх.Раді і не буде суперечити демократизму держави, про який ми мріємо.

ІІІ. Про інші важливі моменти розділу "Загальні положення".

Стаття 2 забороняє обмеження виборчих прав громадян Укр.РСР залежно від часу проживання в даній місцевості. Значить, знову будуть голосувати люди, які приїхали у відрядження, на курорт чи в гості і там їх застав день виборів. Думаю, таке положення абсолютно нелогічне і безпідставне. Адже такі люди не можуть знати специфіки реґіону, де вони опинилися, мають обмежені можливості познайомитися з програмами кандидатів у нар.депутати, побувати на зустрічах з ними.

Мабуть, у всіх цивілізованих країнах існує ценз осілості. Тобто до участі у виборах допускаються тільки ті люди, які живуть у даній місцевості більше якогось фіксованого часу. Думаю, введення у нас цензу осілості хоча б у 3 місяці буде сприяти свідомому волевиявленню виборців, а не механічному виконанню повинності.

Ще більш необхідною є умова приблизно 5 років громадянства України, щоб висуватися кандидатом у нар.депутати.

Зовсім абсурдною є стаття 6 /це вже стає традицією нашого законодавства, подивіться, наприклад, ст.6 Конституції УРСР чи СРСР/. Вона проголошує: "Громадяни інших союзних республік, які проживають на території Укр.РСР, користуються виборчими правами нарівні з громадянами Укр.РСР".

Коли шок минає, виникає ряд запитань:

1/ що мають громадяни інших республік до виборів народних депутатів на Україні?

2/ в чому ж тоді полягає зміст громадянства як юридичної категорії?

3/ якщо законодавець вважає позбавлення негромадян УРСР виборчих прав на Україні обмеженням прав людини, то чому ж він обмежує права громадян інших країн?

4/ як запобігти в такому випадку багатотисячним "екскурсіям" в сусідні союзні республіки для участі там у виборах? Адже дні виборів, швидше всього, не співпадатимуть.

Висновок однозначний - необхідно анулювати ст.6 проекту Закону про вибори нар.депутатів УРСР.

Викликає насторогу нововведення /відносно союзного Закону/ статті 13 про фінансування виборчої кампанії. Ясно на основі речення "Використання інших коштів на ці цілі не допускається" /інших, крім бюджетних/ будуть чинитися перепони агітації за рахунок коштів громадських організацій, трудових колективів, окремих громадян, то це речення необхідно вилучити із законопроекту.

Ще один сюрприз пропонує нам стаття 14. Вона повідомляє, що "До відповідальності притягаються також особи, які... закликали або агітували за бойкотування виборів". Перш за все дане положення безпідставно обмежує права людини. По-друге, згадується фраза з підручника по державному праву:"Комуністичні партії буржуазних країн розглядають обов'язковість голосування як інститут антидемократичний і рішуче виступають проти його введення"/Государственное право буржуазных и освободившихся стран.- М. "В Ш", 1986 г./. Думаю, демагогічні заяви про нашу державу як державу нового типу пора давно припинити. Держава є держава, і завжди можуть бути люди, ображені на неї. Вони, як і всі інші, повинні мати право висловлювати свою думку.

ІУ. Ще два зауваження

Не може задовольнити нас стаття 45 проекту Закону про вибори нар.депутатів УРСР. В ній сказано: "Програма кандидата в депутати не повинна суперечити Конституції СРСР, Конституції УРСР, іншим законам СРСР і УРСР. В разі порушення цієї вимоги окружна виборча комісія може розглянути питання про скасування свого рішення про реєстрацію кандидата в депутати".

По-перше, всім давно відомо /крім авторів проекту/, що існуючі зараз брежнєвські Конституції не відповідають вимогам епохи перебудови та відродження.

По-друге, законодавчий орган республіки для того й існує, щоб змінювати або і зовсім приймати нову Конституцію. Як же можна заборонити кандидатам критикувати її недоліки.

По-третє, це прекрасна можливість для бюрократичного апарату позбавляти "неслухняних" кандидатів реєстрації. У нашій країні була б людина, а закон знайдеться.

Таким чином, мусимо вимагати заміни всього зацитованого вище із ст.45 на речення "Програма кандидата в депутати не повинна містити закликів до насильницької зміни державного устрою Укр.РСР".

І останнє міркування. На жаль, проект Закону про вибори нар.депутатів УРСР не містить одного дуже розумного надбання буржуазних демократій. Щоб бути зареєстрованим, кандидат у депутати повинен здати окружній виборчій комісії певну суму грошей. Після голосування, якщо кандидат набрав більше якогось фіксованого процента голосів /хоча і не став депутатом/, ці гроші йому повертаються, коли ж ні - передаються у державний бюджет.

Такий механізм захистить виборчу кампанію від різноманітних вискочок-авантюристів і протидіятиме реєстрації надмірної кількості кандидатів, бо, мабуть, не знайдеться багато бажаючих платити гроші на позику, за якою не стоїть жодна соціальна група.

Ігор КОЛІУШКО.

/Див. 4-ту стор./

/початок на 1-й стор./

вання політичного, військового, економічного та будь-якого ін. характеру не можуть виправдовувати чи обґрунтовувати напад, який визначає стаття 2-а цього договору. Аналогічну політику уряд Сталіна здійснював і стосовно Естонії, Латвії та Румунії, яким в липні 1940 р. СРСР також пред'явив ультиматуми з аналогічними вимогами. Результатом цієї політики стало насильне приєднання Литви, Латвії, Естонії і Бесарабії до СРСР.

28 вересня 1939 р. СРСР уклав з Німеччиною договір про дружбу і кордон. Цей договір дає доволі точну характеристику радянському режимові того часу, керівництво якого проголошує дружбу з фашистським урядом країни, що вже була в стані війни, яку вона сама й розпочала. При цьому у спільній заяві радянське та німецьке керівництва проголошують, що для них перестала існувати польська держава. Ця заява суперечить міжнародному праву того часу, згідно якому воєнна окупація не ліквідовує державу як суб'єкт міжнародного права... Відомо також, що факт падіння польської держави тоді визнали тільки два уряди, це - уряди Сталіна і Гітлера.

Секретні протоколи до пакту Молотова-Ріббентропа, договір про дружбу і кордон між Німеччиною та СРСР, ультиматум радянського уряду, спільно з Німеччиною анексія ряду Східноєвропейських країн порушили з боку СРСР також ленінський Декрет про мир. Адже в ньому чітко відзначено, що "під анексією чи захопленням чужих земель уряд розуміє у відповідності з правовою свідомістю, демократією взагалі, а трудящих класів в особливості, усяке приєднання до багатої чи сильної держави малої чи слабої народності без точної, виразної та добровільно встановленої згоди чи бажання усієї народності, незалежно від того, коли це насильственне приєднання здійснене, незалежно також від того, наскільки розвинутою чи відсталою є нація, яка насильно приєднується чи насильно утримується в межах даної держави". Тут, як то кажуть, коментарі зайві...

Матеріали Таллінської конференції опрацював та статтю підготував член Правління Львівської реґіональної історико-просвітницької організації "Меморіал" Віктор Сусак.

Верховній Раді УРСР

Протестуємо проти антинародних і антидемократичних положень у проектах Закону про зміни та доповнення Конституції УРСР і Закону про вибори народних депутатів УРСР. Вимагаємо:

1/ відміни З'їзду народних депутатів УРСР; прямих виборів Верховної Ради в кількості 450-500 депутатів;

2/ прямих виборів Голови Верховної Ради УРСР;

3/ ліквідації механізму виборів від громадських організацій, громадські організації повинні лише висувати кандидатів у народні депутати по територіальних округах;

4/ введення цензу осілості 3 місяці для отримання активного виборчого права і 5 років громадянства УРСР для отримання пасивного виборчого права;

5/ ліквідації статті 6 проекту Закону про вибори народних депутатів УРСР;

6/ ліквідації заборони закликів або агітації за бойкотування виборів у статті 14;

7/ замінити в статті 45 два останні речення на таке:"Програма кандидата в депутати не повинна містити закликів до насильницької зміни державного устрою Української РСР".

Вимагаємо опублікувати альтернативні проекти обох законів і приймати їх шляхом всенародного референдуму.

Прізвище, ім'я, по батькові	Домашня адреса	Підпис

Всім громадянам України.

Якщо Вам дороге наше майбутнє, якщо Вам не всеодно: будемо ми жити у правовій демократичній державі чи надалі залишатимемось рабами адміністративно-командної системи, якщо Вам не всеодно: будемо ми господарями на своїй землі чи надалі залишатимемось підніжками всесоюзних відомств, зробіть усе, що у Ваших силах, щоб не допустити прийняття запропонованих анонімними бюрократами проектів Закону про зміни та доповнення Конституції УРСР і Закону про вибори народних депутатів УРСР.

Підписуйте запропоноване звернення до Верховної Ради УРСР, пишіть від імені своїх колективів, від свого власного імені листи у Верховну Раду УРСР, в республіканські газети, організовуйте пікети, мітинги, демонстрації з вимогою внесення поправок до законопроектів, розшукуйте своїх депутатів існуючої Верховної Ради УРСР і давайте їм відповідні накази, використовуйте інші законні засоби впливу.

Тільки наш спільний і рішучий виступ принесе успіх.

Львівське Товариство
Лева.

Звернення

До радянських органів влади
міста Львова та області.

Просимо Вас санкціонувати всі мітинги та інші масові заходи громадськості, присвячені даним законопроектам, а також самим взяти участь у них. Важко придумати зараз кращий спосіб продемонструвати єдність з народом як рішучий Ваш виступ від свого імені в підтримку поправок до законопроектів.

Товариство Лева.

До депутатів Верховної Ради
УРСР Х1 скликання від
Львівської області.

У Ваших руках перебуває наше і Ваше майбутнє. Ми віримо, що багато з Вас не вороги процесів перебудови і відродження. Причиною Вашої пасивності став застійний період та його політичні реалії, в умовах яких Вас вибирали. Але зараз вирішується за надто багато, щоб далі мовчати. Ви маєте шанс реабілітувати себе за всі роки депутатства. Тож виступіть рішуче, сміливо і дружно на захист поправок до законопроектів про вибори, за які виступає народ.

Товариство Лева.

* * *

У червні литовські газети опублікували проекти законів про вибори до Верх. та місцевих Рад Лит.РСР. Не передбачено виборів від громадських організацій та проведення окружних передвиборчих зборів. Громадянин, що тимчасово перебуває в регіоні не зможе обирати депутата в цьому окрузі, лише за місцем проживання. Деякі положення проектів не відповідають діючій конституції ЛитРСР, через що є потреба внести до неї відповідні зміни. 20.06 прийнято аналогічне рішення і в Естонії, де кандидат вважатиметься висунутим, якщо за нього зібрано 50 /в районну Раду/ та 20 /в ін.Ради/ підписів виборців.

НАМ ПИШУТЬ

Вельмишановна редакціє "Поступу"!

Пише Вам 15-річна мешканка міста Івано-Франківська. Хочу поділитися з Вами своїми роздумами. З діяльністю "Руху" нашого я знайома дуже добре, а от "Товариства Лева" - поверхово. Та тепер маю надію, що за допомогою "Поступу" покращу як і знання про Т-во Лева, діяльність якого мене вельми цікавить, так і інтелектуальний рівень /.../

Щиро кажучи, мені не до душі те, що, скажімо, ті ж представники "Руху" та Львівської регіональної орг. НРУ ратують за плюралізм думок і т.д., їм не до вподоби /м'яко кажучи/, коли вони страждають тільки за те, що їхні переконання, ідеї, думки не сходяться з чиїмось. І в той же час у них самих проявляється та ж нетерпимість до переконань партійних і радянських органів. Може і сильно сказано, та це та ж нетерпимість до "інакодумства"/.../

Коли мені 16 років і я відчуваю у собі певні стереотипи, а іноді відчуваю "мислення часів застою" /вибачте за банальну фразу/, то що казати про 45-60-річних людей із"школою застою"? /.../

Я не одразу переборола внутрішній опір думці, що жовто-блакитний прапор є національним прапором українців. Бо мене змалку вчили, що це - бандерівський, а бандерівці - садисти, вбивці, нелюди. І ніхто не піддавав це сумніву, ніхто! Добре, що знайшлася людина, яка доброзичливо-терпляче пояснила мені, розкрила очі. А коли б мене просто назвали якимось, м'яко кажучи, неприємним словом, як це іноді роблять і т.д.? Мабуть, це просто озлобило б мене. Ні, я не закликаю доброзичливо-терпляче пояснювати парт.-госп."активу", але не будьте озлобленими, ідіть на діалог! Пам'ятайте, що не тільки вина цих людей в тому, що вони такі. І може когось з них це змусить переглянути свої погляди, як і мене. І ви повернете під наші стяги нових людей, які можуть бути втрачені, озлоблені. Хоча, повторюю, ітиме вам наперекір більшість, втрачена навіки, і наївно було б думати, що вони "перебудуються". Мені, наприклад, деяких просто жаль, і я їм співчуваю. Хоча не розумію, скільки робити їм натяки про пенсію?

Чи, може, я помиляюсь? Адже, у свої 15 я не все розумію і знаю.

Від ред. Хай відповіддю Івано-Франківській школярці /ми не подаємо імені, хоч воно нам відоме, щоб запобігти можливим оргвисновкам шкільної адміністрації/ будуть слова Івана Франка:

Не пора, не пора, не пора
в рідну хату вносити роздор.
Хай загине навсігди проклята мара.
Під Україною єднаймось прапор.

Містимо також уривки з промови іншого івано-франківця О.М.Волкова, проголошеної на міському мітингу 28 червня ц.р. Повний текст промови він сам люб'язно надіслав "Поступу". /Див. 5-ту стор./

Шановна громадо! Уважаемое общество!

Я русский, член Коммунистической партии. Буду говорить по-русски прежде всего потому, что хочу быть услышанным именно моими соотечественниками, проживающими на Украине.

Долгие годы нас запугивали и продолжают запугивать националистическим пугалом. Национальные святыни украинского народа – сине-желтый флаг и национальный герб трizub объявляют буржуазно-националистическими. Хочется спросить наших платных партидеологов, есть ли у нас в стране класс буржуазии и кто же 18 июня с.г. целовал шелк сине-желтых флагов на панахиде по сичевым стрельцам. Ни одного капиталиста или помещика там не было, это уж точный факт.

Тогда я должен заявить о том, что вся пропагандистская машина в лице газеты "Прикарпатская правда" и областного радио была задействована на раскол населения области, на запугивание некоренного населения, русскоязычного, на разжигание межнациональной розни.

В выступлении председателя горисполкома тов. Яковишина прямо говорилось о том, что готовится что то подобное событиям в Фергане или в Сумгаите, то есть резня, убийства, насилие.

Русское население было запугано до такой степени, что многие уехали из города на эти дни, большинство заперлось на все замки и готовилось к самому худшему. А ведь есть у нас люди, которые заинтересованы именно в таком развитии событий, именно в выходе событий из-под контроля. Ведь тогда кое-кому легче будет установить диктатуру, легче возвратиться к сталинским методам /.../

Я призываю русских, живущих на Украине, проявлять повышенную бдительность. Не нас, русское население, старается защитить партийная мафия от украинского народа. Партократия защищает свою кормушку, свое право на самодержавную власть, свои права на шикарные квартиры, льготы, дачи, спецбольницы, спецбуфеты и другие "спец" за счет народа.

На Украине реально воплощается в жизнь курс "Разделяй и властвуй". Чем больше мы будем разделены, тем легче нами командовать, тем легче эксплуатировать и русских, и украинцев.

Национальное возрождение Украины – процесс реальный и прогрессивный. Мы все очень слабы именно тем, что нам в головы 72 года вбивалась партийная идеология и классовая ненависть.

Мы возненавидели наши национальные святыни, мы забыли о Боге, о грехе, забыли заповеди Божьи. Мы погрязли в пьянстве, наша экономика стала воровской экономикой. Мало того, что мы все стали несунами, мы обворовываем наших детей и внуков, живя за счет нефти и газа, а ведь это наше национальное достояние, достояние наших союзных наций, а не временщиков типа незабвенного Леонида Ильича Брежнева.

И вот украинский народ стал вспоминать, кто же он есть, вспоминать свою историю, свой язык, свою культуру, которая в основе своей христианская, человеколюбивая.

Так давайте возрадуемся этому. Никто не хочет резать нас, никто не планирует прогонять москалей с Украины. Но давайте понимать, более того, принимать участие в возрождении Украины как национальной суверенной республики.

Наша родная партмафия, которая презирает все национальное, не только украинские святыни, но и наши общие святыни уничтожила.

В г.Станиславе было три русских воинских кладбища, где были похоронены солдаты и офицеры первой мировой войны. Именно советский бульдозер сравнял эти три кладбища с землей, заставив нас забыть о брусиловских чудо-богатырях. А ведь в русской армии воевали вместе с русскими украинцы, белорусы, латыши, литовцы, эстонцы, грузины, армяне, татары, в общем вся многонациональная Российская империя. Я против возрождения империи, но кто дал право властям уничтожать нашу общую память?/.../

Общество "Рух" не может мириться с таким варварством. Инициативная группа общества "Рух" вошла в горисполком с заявлением о проведении панахиды по воинам русской армии и хочет установить временный знак в форме креста на месте захоронения. Мы хотим во время панахиды провести сбор пожертвований на строительство скромного, но достойного памятника воинам многонациональной русской армии, погибшим в 1914-17 годах.

Мы планируем провести это мероприятие совместно с Русской православной церковью и надеемся получить разрешение горисполкома.

Раз уж зашел разговор о церкви, не могу не остановиться на моем отношении к Украинской греко-католической церкви. Хотим мы этого или не хотим, а эта церковь существует. Ленинский декрет 1918 г. отделил церковь от государства. Это значит, что решения Львовского собора 1946 г. юридической силы для государства не имеет. По религиозному законодательству 1929 г. любая конфессия должна быть зарегистрирована при условии признания и соблюдения ею Конституции СССР. Потому я лично считаю гонения на греко-католиков, запрещение греко-католической церкви антиконституционным актом, более того, антиленинским действием, направленным на разжигание страстей, возбуждение эмоций.

Я призываю всех честных коммунистов, всех русских, живущих на Украине, встать в ряды Народного движения Украины за перестройку. Только вместе с украинским народом мы добьемся победы, у нас общий враг и общие цели. Поднимем наши национальные флаги, ведь какие они красивые, какие благородные у них цвета. Русский бело-сине-красный флаг – это флаг демократической России, это христианский синий цвет в сочетании с белым, чистым от крови цветом власти и красным цветом святого Георгия-победоносца, покровителя Москвы. Как красивы они рядом, сине-желтый украинский и бело-сине-красный русский флаги. На них нет крови, это флаги христианства и гуманизма, ведь ни один царь в истории России не совершил столько преступлений против своего народа, сколько совершено под партийным красным флагом.

Партийный флаг – это групповой флаг, это классовый флаг, он не может быть национальным флагом.

Заканчиваю выступление по-украински:

А завзяття, щира праця свого ще докаже,
Що ся волі в Україні пісня гучна розляже.
За Карпати відіб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж ворогами.
Душу, тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду!

Хай живе самостійна Україна!

ХРОНІКА

Цікаву інформацію отримали ми від свого кореспондента в Червоноармійському р-ні Рівненської обл. Районна газ. "Прапор перемоги" 8 серпня ц.р. подала тези доповіді 1-го секр. райкому КПРС М.Сердюка на місцевому партпленумі. Подибуємо там перли, від яких львів'яни вже починають відвикати. Напр.: "Навколо нас, і у Львові, і в Ровно, активізувались екстремістські елементи, представники різних груп, товариств, комітетів, які, маскуючись лозунгами про перебудову, спекулюючи на національних і релігійних почуттях населення, організовують мітинги, походи, намагаються використати територію нашого р-ну, зокрема музей-заповідник "Козацькі могили", "Часто запитують, як ставитись до жовто-блакитного прапора, тризуба? Відповідь проста – як до незаконного, і як до такого, що ображає гідність радянських громадян".

Але громадськість Червоноармійська починає активно включатися в суспільне життя. Хай першою, хоч і скромною, їх перемогою стане перейменування однієї з центр. вулиць, що носить ім'я сталінського сатрапа Ворошилова, у вул. Григорія Чубая, видатного поета й патріота, ім'я якого дороге і львів'янам.

І ЦЕ НАЗИВАЄТЬСЯ НАРОДНОЮ ОСВІТОЮ?

Розмірковуючи над тим, як майбутня соціалістична держава, побудована на основі доктрин Маркса і Енгельса, організовуватиме навчання й виховання дітей, І.Франко в статті "Що таке поступ?" писав: "Всемогуча сила держави, налягла би страшенним тягарем на життя кожного поодинокого чоловіка. Власна воля і власна думка мусили би щезнути, занидіти, бо ану ж держава признає їх шкідливими, непотрібними. Виховання, маючи на меті виховувати не свобідних людей, а лише пожиточних членів держави, зробилось би мертвою духовною муштрою, казенною. Люди виростали б і жили би в такій залежності, під таким доглядом держави, про який тепер у найабсолютніших поліційних державах нема й мови. Народна держава сталась би величезною народною тюрмою".

Не перестаєш дивуватися: як це можна було передбачити в 1903 р. /тоді була написана стаття/? Бо саме так і сталося. Замість народної держави ми справді мали "архіпелаг ГУЛАГ", себто "величезну народну тюрму", а виховання, яке прагне виховувати корисних /пожиточних/ громадян держави, перетворилося у мертву казенну муштру. За рівнем освіти й освіченості – пасемо задніх, а щодо виховання й вихованості – мабуть немає в світі іншої такої системи, яка масово штампувала б людей з поламаними хребтами. Замість національно-релігійного підгрунтя, яке завжди лежало в основі виховання, ми заклали соціально політичні параметри: "Соціалізм – цяця, капіталізм – бека!" Цим починається наше виховання в дитячому садку, на такому рівні воно й закінчується в десятирічці. Що встигнуть прищепити батьки, література, мистецтво, пісні, що сприйметься через Шевченка, Франка, Лесю Українку, Симоненка, особисті спостереження за життям народу, усвідомлення приналежності до рідної землі, України, її долі, історії, національних святинь – те потім проростає, робить людину духовно міцною, не дає схибити, забути "чия правда, чия кривда і чиї ми діти". Там же, де цього немає, а школа докладає зусиль до справи "ідейно-патріотичного", "військово-патріотичного", "інтернаціонального", "антинаціоналістичного", "атеїстичного" і т.п. виховання,- виростають яничари /манкурти/, збайдужілі врешті-решт до всього: землі, народу, роду, мови, культури, минулого й майбутнього. "Усе найкраще – дітям!", "Все для людини, все во ім'я людини!"- вигукуємо щоденно, а робимо навпаки: усе всупереч духовної сутності людини, її волі й розуму. Визначаємо й регулюємо кожен її крок, мовби сліпця водимо за руку. І стає людина озлобленою, але безвольною.

Молотить день і ніч не жито,
А людські мізки тайно, скрито,
Де ран не бачиш, лиш потім
Зміркуєш: отсю душу вбито.

Це також Франко. А як боліло Довженка те, що ми єдиний народ у світі, який виховує /точніше – якому виховують/ дітей у неповазі до себе самого! І це називається народною освітою? Яка ж вона народна, коли проповідує блюзнірський принцип відчуження від народу, вибору мови? Народ же споконвіку дотримувався заповіді:"Шануй батька і матір свою". Зрікатися роду, батьківської мови вважалося наймерзеннішим ділом, гріхом, що волає до неба, що не змивається нічим. Сьогодні ж не лише топчуть цю заповідь, а ще й намагаються переконати нас у тому, що зневага святинь – одне чи не з найбільших завоювань демократії.

Виростають покоління, які зроду не чули заповідей "Не вбий", "Не вкради", "Не свідчи ложно", "Не чини іншому того, що тобі немило", зате добре засвоюють: "Хочеш жити – умій крутитися", "Урви де що можеш, але не попадайся". Таким чином, "День злодія" став одним з найбільших наших національних свят. У такої держави – не вкрасти? Хіба дурний був би!

Милосердя, співстраждання, людяність, любов до ближнього, самоочищення і прощення, смирення – все це стало чужим нашій "соціалістичній моралі", побудованій на принципах Великого Терору:"Хто не з нами, той проти нас", "Якщо ворог не здається, його знищують". Замість особистої порядності й відповідальності за свої вчинки культивувався класовий егоїзм, зникала особиста воля, підпорядковуючись суспільній, партійній дисципліні й волі. При безконтрольності держапарату, що править одноосібно й неподільно, вгору пішли пороки. Суспільне замовлення на манкуртів постійно зростало. Ви тільки послухайте, як характеризує своє оточення один із вітчизняних мафіозі, колишній Герой Соц.Праці, секретар обкому партії Узбекистану А.Карімов:"Свої кадри плекалися і перевірялися роками. Людина втрачала спорідненість зі своїм народом, зі своїми краси, виробляла тип поведінки, що протиставлявся совісті, гласності, демократизму. І вражала ним усіх довкола". /Правда, 17 червня 1988р/. Тобто нормою суспільної поведінки ставало яничарство.

Пам'ятаю людей, для яких дане слово було вартніше від усього – вони його дотримувались, вірили йому, покладалися на нього, не ламали його і за найскладніших обставин. Такі люди це сьогодні є поміж нас, а колись їхня мораль була загальноприйнятою нормою. Бо у цих людей була совість, вихована переважно релігією і народною традицією.

Творити націю здатні сильні духом, віддані принципам народної моралі, вільні люди, які об'єднуються перш за все духом, а не лиш потребою мати їжу, одяг, житло. Щоб не занидіти остаточно, щоб не сягнути такої межі, за якою процеси руйнування душі народу стануть невідворотними, позбудьмося того, від чого нас так переконливо і вчасно застерігав І.Франко: народ не може всеціло передовірити освіту й виховання своїх поколінь державі, тим паче такій, у якої всі установи й відомства мають понаднаціональний /по суті – безнаціональний/ характер, бо держава не зацікавлена виховувати для народу вірних йому синів і дочок, а продукує зручних та вигідних для себе функціонерів і виконавців. Школа, у якій наперед, на роки запрограмоване кожне слово, кожен урок учителя й учня, може тільки ламати й спотворювати, а не творити людину. Школа, в якій немає свободи духу, не може виховувати вільних людей, свідомих громадян, а продукує механтропічних роботів. Вільна, розумна людина – це ті якості, що пробиваються всупереч, а не завдяки такому вихованню. Отже: школа має стати незалежною від держави.

Над принципами, структурою її слід подумати, але вже сьогодні в деяких містах, зокрема в Києві, формуються школи на взірець колишніх гімназій і ліцеїв. Народ має взяти під свою опіку виховання своїх дітей. Тільки тоді він, а не хтось, матиме з них пожиток.

Михайло КОСІВ.

ХРОНІКА

24.07 в містечку Рудно, що в декількох кілометрах від Львова в Будинку культури відбулась установча конференція Руднинського осередку НРУ за перебудову. У приміщенні на 300 місць зібралося близько 400 чол. Обрано Раду /13 чол./, намічено плани роботи. Цікаво, що на конференції до Руднинського осередку НРУ приєдналися прихильники НРУ із с.Гаричий Ключ.

30.07. Тернопіль. О 14.00 на місцевому цвинтарі біля могили січових стрільців зібралося близько 20 тис. тернопільчан і гостей міста, щоб віддати шану загиблим героям. Панахиду відправляли 12 православних священиків.

Близько 15.00 присутні перейшли до могили жертвам сталінських репресій, де відбувся траурний мітинг. На мітингу, окрім тернопільчан, виступили представники Львова, Рівного, очевидці подій 39-41 рр., а також член Громади Українців Литви. Над людьми майоріли близько 50 синьо-жовтих стягів.

* * *

Ось уже рік Т-во Лева підтримує зв'язки з вихователями дит.садку м.Комсомольська Полтавської обл., які створили для дітей музей укр.народного мистецтва. Листування розпочалося після того, як ми прочитали в газ. "Комсомольское знамя" прохання молодих ентузіастів допомогти їм у цій справі:

"Справи з музеєм в нас посуваються. Нещодавно нас запросили до себе комсомольці з ВКО "Гуцульщина", що в місті Косів Івано-Франківської області. Нас дуже радо прийняли. Секретар комітету комсомолу Анатолій Черчук водив по цехах об'єднання./.../ Те, що ми побачили, записали - все переповіли дітям, іншим вихователям в дитячому садку. Комсомольці подарували нашим дітям деякі вироби з дерева, кераміки. Ми дуже вдячні їм.

...У нас існує думка, що люди на Західній Україні вороже настроєні до нас. І яке приємне здивування було в мене, коли я відкрила для себе цих чудових людей, цей казковий край! Я ніколи не бачила гір, таких лісів, такого неба, такого сонця! Це було, як казка! Як в іншій країні, як в іншому світі. За весь час перебування на Івано-Франківщині в мене було почуття свята. А які люди! Вони дуже привітні, виховані. І всі готові допомогти. А провідник вагону, коли їхали з Козятину до Коломиї, навіть подарував букет пролісків, коли взнав, що ми тут вперше.

І гірко за наших людей, які забули рідну мову, звичаї. Як, що зробити, щоб і ми були схожими на вас?..

...Через кілька днів після поїздки отримали посилку для нашого музею. Теж з Косівського району - з села Шешори /радгосп "Брустурівський"/. Як діти раділи писанкам, яких ніколи не бачили, сопілкам!

...Люди, які живуть за тисячі кілометрів, розуміють нас, а наші сусіди - з Дніпропетровщини, та й з Полтавщини мовчать. Гірко...

Щодо постанови ЦК КПУ про українську мову, то наше місто знову це обходить. Мовляв, у нас специфіка. Школи, як були, так і будуть російськими. Таке у нас кажуть. А наші діти з українських груп підуть в українські класи. В дитсадку - 1 група українська, в школі - теж 1 клас. І все...

...В садку були колядки, брали участь і діти, і дорослі. Задоволені були всі. Адже це - вперше! А зараз проходять вечорниці, де ми використовуємо вірші Шевченка.

І, взагалі, треба переглянути всю нашу роботу з дітьми. І чим скоріше, тим краще...

...Чекаємо ваших листів. Вони- підтримка для нас, дають відчуття, що ми не одні, не самотні."

Від ред. До відома тих /особливо, педагогів дошкільних закладів/, хто хоче допомогти, порадити, морально підтримати наших друзів із Комсомольська, подаємо адресу: 315341, Полтавська обл.,
м.Комсомольськ, д/с "Золота рибка"

Випадковість чи..?

Лише кілька тижнів тому вчителі нашої школи могли з гордістю сказати: -Тепер у нас всі збори відкриті. В педколективі у комуністів нема секретів від своїх безпартійних колег.

Чим же пояснити, що в той час, коли цілий світ, затамувавши подих, спостерігає за ходом найдемократичнішого з'їзду народних депутатів в Москві, в нашій учительській з'явилося оголошення про закриті парт.збори? Що ж закрито від простих смертних, які становлять 90% нашого колективу? Про що будуть радитись 10 чоловік /а, може, і менше/ із 118-ти за закритими дверима? - Про посилення партійно-політичної роботи в сучасних умовах.

В необхідності такої роботи нема сумніву. Тільки як її проводити, не знавши конкретної обстановки у своєму рідному місті? І як дізнатись про неї, якщо директор школи авторитетно оголосила ще на поч. навч. року, що, хто піде на мітинг, той втратить роботу?

Чому про подію, яка відбувається сьогодні в кількох кроках від мене, я маю дізнаватись через кілька днів із преси та ще й беззастережно вірити лише тим дописам, які переконують мене в тому, що десятки тисяч львів'ян, які намагаються, скориставшись демократичними правами, всією громадою вирішити найболючіші питання - це "купка екстремістів", до якої я маю ставитись з недовір'ям і підозрою, так само, як і до національної укр.символіки.

Тільки кого можна скоріше запідозрити у недобрих намірах? Того, хто відкрито виносить на народний суд свої переконання, щоб їх схвалила або засудила громада? Чи того, хто можновладно вирішує долю інших, нехтуючи їх думкою?

Чи не настав час, щоб з нашої практики назавжди пішли у минуле закриті заходи, з законотворчості - секретні укази, а з мітингів - переодягнені працівники МВС та КДБ, діяльність яких мимоволі оприлюднив генерал Родіонов.

Я за те, щоби всі збори були відкритими, укази погодженими з народом, а охоронці порядку і безпеки хай завжди будуть у формі.

Що ж до мітингів, то, може, краще подумати над тим, як усунути проблеми, що їх зумовлюють.

Мабуть, тоді і школи позбудуться таких курйозів, коли комуніст боїться вступити в Т-во Укр.мови, бо тоді йому "доведеться розпрощатися з партквитком", коли завучів охоплює панічний жах від дитячої ініціативи оголосити конкурс на кращий ювілейний знак до 175-річчя Кобзаря, а виставку укр.писанки доводиться робити у тісній підсобці, щоб хтось не назвав її організаторів махровими націоналістами.

Проблем багато. Сидячи за зашторенними вікнами, їх не вирішити. Та і чи має вчитель моральне право відсиджуватись у затишку, коли з надією і болем зривають із свого громадянського обличчя заскорузлі парості тривалого застою його учні та їх батьки. Не інопланетяни ж збираються на площах Львова на свої форуми, а наші вихованці. Чи зможе колись він сам вибачити собі таку байдужість?

Практика Гертруда Олександрівна, вчитель СШ 54 м.Львова

НАШІ РЕПЛІКИ

Прийнявши два роки тому назву нашого товариства, гадали, що зробили це вдало - назва вийшла проста і легка для запам'ятання. Але деякі поважні і шановані люди на різних заходах і зустрічах без жодного "злого умислу" називали і називають нас то Товариством друзів Лева, то Товариством імені Лева, то ще якось. Нагадуємо: ми - люди скромні, нас можна називати просто - ТОВАРИСТВО ЛЕВА.

14.08. В одній із радіопередач ректор Львівського лісотехнічного інституту В.А.Кучерявий "доброзичливо" згадав "покукурікування на екологію" Товариством Лева.

Експедиція "Дністер-Лев-89" щиро дякує Вам /за "люб'язність" до її учасників/.

Тисячі людей, що працювали на толоках, організованих Т-ом Лева, низько кланяються Вам /за "повагу" до них/.

Екологічна секція Т-ва клопотатиме перед Радою Т-ва Лева, щоб від 14.08.89 р. вважати Вас [illegible] почесним членом, і запрошує в найближчий четвер на 19.00 у Бернардинський дворик, що навпроти Галицького ринку, на спільне "покукурікування".

В добру путь, "Верещиця"

23 липня ц.р. в БК м.Комарно відбулась ознайомча конференція громадсько-культурного товариства "Верещиця". Установча конференція т-ва проходила, через відсутність приміщення, на березі річки Верещиці 5 березня. Львівське відділення Укр.Фонду Культури зареєструвало його ще 31 березня, а міська влада – лише 13 липня.

До т-ва входять лікарі, вчителі, робітники, колгоспники, представники ін. професій. До ознайомчої конференції т-во налічувало 58 членів, які об'єднались в секції: мовну, екологічну, історико-краєзнавчу та громадських ініціатив. Мовна секція планує вести роботу по очищенню мови, відновленню українських традицій, обрядів, відзначенню ювілейних дат українського письменства, проведенню святкових вечорів, концертів. Планується також створити групу "Милосердя".

Екологічна секція спланувала свою роботу по таких пунктах: проблеми річки Верещиці, контроль за чистотою вулиць і площ, вирішення проблеми утилізації сміття, створення озера і місця відпочинку, озеленення міста, приведення до порядку Переможнянського парку, орнітологічна служба.

Історико-краєзнавча секція займається збором матеріалів для виправлення неточностей і доповнення "Історії міст і сіл України" по розділу м.Комарна, яке, до речі, отримало Магдебурзьке право ще у 1473 р., підготовкою до святкування у 1992 р. 400-річчя Комарнівського братства, створенням краєзнавчого музею, а також проведенням "лікнепу" з історії рідного міста.

Секція громадських ініціатив планує проводити лекції, організовувати дозвілля молоді, відновити пам'ятник жертвам сталінізму.

Варто сказати, що т-во попри короткий час існування, не лише планує, а й веде конкретну роботу. Так, силами членів т-ва частково впорядковано територію довкола старої церкви, ведеться підготовка до свята вишивки.

Представники Т-ва Лева, Самбірського т-ва ім. Кобільника, Самбірського відділення "Меморіалу", Городоцького відділення ТУМ привітали "Верещицю" з першим виходом в люди, висловили свої побажання членам т-ва, а також всім присутнім на конференції поділилися досвідом роботи.

Поетеса з Самбора Оксана Скворко подарувала т-ву чудовий вірш "Великдень".

Виступили на конференції голова міськради Є.Ковіль та представник Городоцького райкому партії М.Сярин. Не всі їх міркування про завдання "Верещиці" викликали схвалення присутніх, але залишимо комарівчанам остаточне рішення.

Значна більшість присутніх на конференції підтримала думку представника Самбірського товариства ім.Кобільника про те, що дата 22 січня 1919 р. має більше право на існування як день возз'єднання галичан зі своїми єдинокровними братами на Сході, аніж 17 вересня 1939 р.

Що ж, т-во подолало вакуум, в якому воно існувало кілька місяців. Тепер комарнівчани будуть знати, що є серед них люди, яким не байдужа доля їхнього міста, їхнього краю, їхньої землі. Після ознайомчої конференції кількість членів т-ва зросте. Хочемо вірити, що це будуть достойні люди.

В добру путь, "Верещиця"!

Андрій ГАТАЛЯК.

Інцидент у Заліщиках

"Стой, кто плывет –
Не притворяйтесь рыбой!"
/З пісні/.

27 липня 1989 р. газета "Рад.Україна" опублікувала інтерв'ю міністра юстиції УРСР. Там, зокрема, написано:"...службова особа, виявивши, що хтось користується незатвердженим і незареєстрованим прапором чи ін.символом, зобов'язана припинити незаконні дії". Це – теорія.

А ось практика. Наступного дня цей матеріал був передрукований тернопільською обл. газетою "Вільне життя". Вже через кілька годин /о пів-першої ночі з 28 на 29 липня/ табір екологічної експедиції Т-ва Лева "Дністер-89" у містечку Заліщики оточили наряди міліції. З глибини нічного мороку на купку беззахисних наметів було спрямоване світло фар міліцейських автомобілів. Мовчазне протистояння тривало у зловісній тиші близько півгодини. Тоді з темряви відділилися постаті охоронців порядку з револьверами при боці. Зі схрещеними на грудях руками вони наближалися до наметів. З-за спини міліціонерів виринула ще одна постать /як виявилося пізніше, зоотехнік місцевого радгоспу/. Ледве ворушачи неслухняним язиком і погано тримаючись на ногах, він почав висловлювати своє обурення синьо-жовтими прапорами на катамаранах. Після такого "волевиявлення місцевого населення" в наметах розпочався трус /акцією у присутності прокурора керував сам нач. районного УВС С.Б.Волков/. Шукали "націоналістичну" атрибутику, "підривну" літературу і якогось бородатого мужчину. "Підривної" літератури /крім бланків соціологічних анкет/ знайдено не було, а бородатого мужчину /і з ним ще трьох членів експедиції/ відправили на "співбесіду" в рай.прокуратуру. Бородатим виявився Богу духу винний Віктор Шаповалов, який лише кілька годин перед тим прибув із Кишинева. Стражі закону переплутали В.Шаповалова з іншим бороданем, що тиждень тому проплив Дністром, "підбурюючи" народ. Розмова у прокуратурі тривала до 3.00 і оберталася навколо неприпустимості плавати по ріці під "націоналістичним" прапором. Правда, прокурор був дуже здивований, виявивши серед "українських націоналістів" молдаванина, єврея і підполковника Рад.Армії у відставці. Ще більше здивувався він, дізнавшись, що член експедиції Я.Фішер – українець. Шановний захисник правопорядку довго допитувався, чи не приїхав він з Німеччини і чи справді володіє укр.мовою. Якщо основним звинуваченням проти В.Шаповалова була наявність бороди, то проти Я.Фішера – те, що прокурору він здався "якимсь обшарпаним" – знов через той злощасний фізкультурний костюм /див."Поступ" 5/.

Інцидент скінчився конфіскацією всіх прапорів експедиції, включно із зеленим екологічним /місцева влада, мабуть, побоялася, що Т-во Лева почне розпалювати в Заліщиках проісламські настрої/. Було складено відповідного протокола, а членам експедиції наказано зранечку залишити місто /що компетентні органи і проконтролювали/.

Кажуть, що з того дня численних туристів, які на плотах чи байдарках пливуть по Дністру, на тернопільському березі ріки зустрічають наряди міліції з примірником газети "Вільне життя" у руках...

Ж.Дармограй.

Оголошення

Редакція просить вибачення за помилку в тексті "Поступу" 6. На стор.8 /"Хроніка"/ замість "24.06" треба читати "24.06".

На всі запитання щодо статті Святослава Гірного "До столітнє пам'ятник Шевченку?" відповіді можна одержати, зателефонувавши авторові /35-27-60/.

Щиро вдячні: львів'янину Ганіткевичу Мирославу Михайловичу /300 крб./, стриянці Гелетко Євгенії Лукіяні /40 крб./, ковельчанці Гузар Ірині Михайлівні /25 крб./, киянину Нагірному Степану Михайловичу /25 крб./, Д.Кравцю /Червоноград Рівенської обл./, В.Марковському /Біла Церква/, О.Квасневському /Хотин/, Б.Вихару /с.Попелі на Дрогобиччині/, А.Коваку /с.Горошова Тернопільщини/, мешканцям с.Устя Борщівського р-ну Тернопільської обл.

Пишіть нам на адресу: 290005, Львів-5,а/скр.6667.